

Quickscan Flora-en faunawet Hel- huizenweg Haarle

Concept

Opdrachtgever:

BJZ.NU
De heer W. Bekke
Twentepoort Oost 61-15
7609 RG ALMELO
T 06-21297119

E info@bjz.nu
I www.bjz.nu

Opdrachtnemer:

Eelerwoude BV
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 4386

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
Vincent de Len- ne	Friso Koop	15-3-2010

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 Quickscan Flora en Faunawet	2
1.2 De flora en faunawet	2
1.3 Werkwijze quickscan	3
2. PROJECTGEBIED HAARLE	4
2.1 Huidige situatie	4
2.2 Toekomstige situatie	5
3. DE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	6
3.1 Flora	6
3.2 Fauna	6
3.2.1 Vogels	6
3.2.2 Vleermuizen	6
3.2.3 Overige zoogdieren (grondgebonden)	7
3.2.4 Amfibieën, reptielen en vissen	7
3.2.5 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	7
3.3 Samenvatting beschermde soorten	7
3.4 Natura 2000-gebied de Sallandse heuvelrug	7
4. DE EFFECTEN	9
4.1 Uitgangspunten	9
4.2 Effecten beschermde soorten Flora en faunawet	9
4.3 Effecten natura 2000-gebied de Sallandse heuvelrug	9
5. CONCLUSIE EN ADVIES	10
5.1 Geen ontheffing Flora- en faunawet & geen nader onderzoek nodig	10
5.2 Effecten natura 2000-gebied	10

LITERATUURLIJST

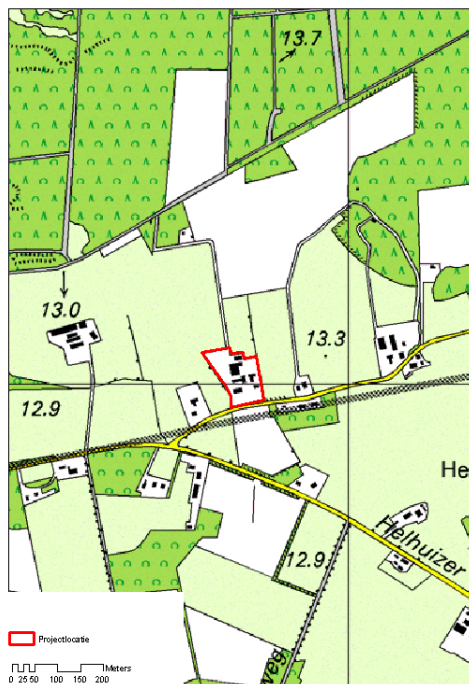
BIJLAGEN

Bijlage 1: De Flora en faunawet

1. INLEIDING

1.1 Quickscan Flora en Faunawet

De initiatiefnemer is voornemens om deel te nemen aan de Rood voor rood regeling. Het voornemen is om vier bestaande schuren te slopen en een nieuw woonhuis en stenberg te realiseren op het perceel Helhuizenweg 6 te Haarle. Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van circa 1 ha. De ligging van de locatie is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 ligging projectlocatie

Elke ruimtelijke ontwikkeling of inrichting dient in het kader van de Flora- en faunawet te worden getoetst op de aanwezigheid van en de mogelijke effecten op beschermde diersoorten en plantensoorten. Eelerwoude heeft deze toetsing voor het project Haarle in opdracht van BJZ.NU uitgevoerd. BJZ.NU houdt zich onder andere bezig met het ontwerp en de inrichting van het projectgebied. De resultaten van de toetsing aan de Flora- en faunawet zijn beschreven in deze rapportage.

1.2 De flora en faunawet

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal inheemse planten- en diersoorten en gaat hierbij uit van het 'nee, tenzij'-beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. De Flora- en faunawet hanteert een drieling in beschermingscategorieën:

1. tabel 1-soorten: de meest algemene soorten waarvoor een vrijstellingsregeling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.
2. tabel 3-soorten: strikt beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van de zwaardere categorieën van de Rode Lijst
3. tabel 2-soorten: een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen kan voor deze soorten een ontheffing noodzakelijk zijn.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slecht valk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

1.3 Werkwijze quickscan

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket [www.natuurloket.nl]
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en rapporten
- Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen [www.ravon.nl]
- Een oriënterend veldbezoek door Vincent de Lenne op 11 maart 2010

Een oriënterend veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten, waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk in het plangebied voorkomen of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

2. PROJECTGEBIED HAARLE

2.1 Huidige situatie

In de huidige situatie bevindt zich op de projectlocatie een agrarisch bedrijf dat niet meer als zodanig in gebruik is. De omgeving heeft een open karakter met graslanden, akkers en enkele singels en bomenrijen afgewisseld door enkele grotere bosgebieden. Aan de noordzijde van de projectlocatie bevindt zich het Natura 2000-gebied de Sallandse heuvelrug.

Onderstaande foto's geven een impressie van de projectlocatie en de omgeving.

Foto 1 bezette Steenuilkast op de projectlocatie

Foto 2 één van de te slopen varkensschuren

Foto 3 Schuur die eveneens gesloopt wordt

Foto 4 Noordwestzijde van de projectlocatie

Foto 5 varkensstal die gesloopt wordt, tegenwoordig in gebruik als caravanstalling

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens om deel te nemen aan de Rood voor rood regeling. Het voornemen is om vier bestaande schuren (drie varkensschuren en een bijgebouw) te slopen en een nieuw woonhuis en stellenberg (streekgebonden bijgebouw dat vroeger als hooiopslag diende) te realiseren op het perceel Helhuizenweg 6 te Haarle.

3. DE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

3.1 Flora

Geschikte groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten kunnen worden verwacht rond de vijver die gelegen is in het noordwesten van de planlocatie. Rond de vijver is een matig voedselrijke vegetatie aanwezig waar tabel 1-soorten als grasklokje en brede wespenorchis kunnen worden verwacht.

Door het grondgebruik is het overige projectgebied ongeschikt voor beschermde plantensoorten. Gezien de voorgenomen werkzaamheden die geconcentreerd liggen op de gebouwen in de kern van het projectgebied, worden geen negatieve effecten op de aanwezige flora verwacht.

3.2 Fauna

3.2.1 Vogels

Tijdens het terreinbezoek op 11 maart 2010 zijn algemeen voorkomende vogels als merel, roodborst, winterkoning, koolmees, pimpelmees, houtduif, heggenmus, boomklever en groenling waargenomen. Het projectgebied kan een onderdeel vormen van het foerageergebied en broedgebied van deze soorten. Deze soorten zijn echter alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Jaarrond beschermde vogels die gezien het biotoop verwacht worden in het plangebied zijn kerkuil, steenuil en huismus. Volgens de bewoners van het pand, die zeer begaan is met de natuur op zijn erf, zijn beide soorten uilen op de projectlocatie aanwezig. De soorten broeden in zelfgemaakte nestkasten. De steenuilkast en de kerkuilkast bevinden zich in de noordoostzijde van de projectlocatie. Nesten van steenuilen en kerkuilen zijn jaarrond beschermd, mits ze niet definitief verlaten zijn.

economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten. Belang j: de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Het verkrijgen van een ontheffing voor het verstoren/verwijderen van jaarrond beschermde rust- en nestlocaties van vogels is sinds 2009 niet meer mogelijk voor belang e en belang j. Dit betekent dat wanneer nesten verloren gaan, aangetast of verstoord worden door de geplande werkzaamheden, dit vooraf gecompenseerd dient te worden.

Gezien de aard van het voornemen en de nestlocaties van de kerk- en de steenuil, kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen werkzaamheden geen negatief effect hebben op beide soorten. De nestlocaties blijven immers gehandhaafd en het foerageergebied wordt niet aangetast. Wel dienen de geplande werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. De te slopen schuren kunnen een functie hebben als rustplaats voor beide uilensoorten. Dit kan gecompenseerd worden door in het overige plangebied een extra nestkast per soort te plaatsen. Deze nestkasten bieden zowel rust als nestelgelegenheid.

De huismus is tijdens het veldbezoek op 11 maart niet waargenomen. Deze wordt gezien het biotoop echter wel verwacht in het plangebied. Gezien de aard en de omvang van het voornemen worden echter geen negatieve gevolgen verwacht op de lokale populatie van de huismus.

3.2.2 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende soorten *vleermuizen* zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet. Vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen en/of in bomen met holten, spleten of hollen. Binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten door de afwezigheid van holle bomen en geschikte panden.

In de bosstrook ten noorden van de projectlocatie kunnen mogelijk wel verblijfplaatsen

¹ Belang e: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of

aanwezig zijn. Het is te verwachten dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger of gewone grootoorvleermuis. Langs de erfbeplanting en bomenrijen tussen de omliggende weilanden kan een vliegroute aanwezig zijn. Het voornemen is echter te beperkt van omvang om een negatief effect te kunnen hebben op een lokale populatie van een vleermuissoort. Bovendien zijn in de directe omgeving nog ruim voldoende alternatieven voor foerageergebied en vliegroutes aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van een toename van de verlichting worden evenmin verwacht gezien de geringe omvang van het voornemen en het feit dat er netto nauwelijks tot geen toename van verlichting te verwachten is. Geconcludeerd wordt dat er geen negatieve effecten op vleermuizen worden verwacht.

3.2.3 Overige zoogdieren (grondgebonden)

Voor de *grondgebonden zoogdieren* zal de locatie een beperkte functie hebben. Geschikte biotopen voor strikt beschermde soorten (tabel 3) ontbreken. In de omgeving kunnen wel tabel 2-soorten als steenmarter en eekhoorn worden verwacht, maar het voornemen leidt niet tot een aantasting van het leefgebied van deze soorten. Voor algemeen voorkomende tabel 1-soorten zoals konijn, mol, bosspitsmuis, egel en haas geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor deze categorie geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

3.2.4 Amfibieën, reptielen en vissen

De projectlocatie bevat weinig oppervlaktewater, alleen een kleine vijver in het noordwesten van de projectlocatie. De bestaande vijver kan een functie hebben als voortplantingswater voor tabel 1 soorten als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander.

Geschikte biotopen voor *reptielen* ontbreken op de locatie en in de directe omgeving van de locatie. Reptielen worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Beschermde *vissen* komen niet voor in het plangebied omdat permanent watervoerende sloten, beken of rivieren ontbreken.

3.2.5 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Beschermde *dagvlinders* en *libellen* zijn gebonden aan specifieke biotopen als (natte) heide, vennen, schraalgraslanden, hoogvenen en laagvenen. Deze biotopen ontbreken op de locatie. Alleen zeer algemeen voorkomende en niet beschermde soorten dagvlinders en libellen kunnen voorkomen ter plaatse van de locatie.

Beschermde *overige ongewervelden* (kevers, slakken, mieren) worden wegens het ontbreken van hiervoor geschikte biotopen evenmin verwacht op de locatie.

3.3 Samenvatting beschermde soorten

In onderstaande tabel is weergegeven welke beschermde soorten kunnen voorkomen in het plangebied. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling (geen ontheffing nodig).

Soortgroep	Tabel 1	Tabel 2/3-soorten
Flora	mogelijk brede wespencorchis en gras-klokje.	Geen
Vogels	n.v.t.	Vogels met vaste verblijfplaatsen: Steenuil, kerkuil, huismus
Vleermuizen	n.v.t.	gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis
Overige zoogdieren	Diverse soorten	Geen
Amfibieën & reptielen	bruine kikker, kleine watersalamander, gewone pad en bastaardkikker	Geen

3.4 Natura 2000-gebied de Sallandse heuvelrug

Het Natura 2000-gebied de Sallandse heuvelrug ligt op een afstand van 260 meter van het plangebied.

De Sallandse Heuvelrug wordt gevormd door een glaciële zandrug die een totale lengte heeft van 14 kilometer met een variabele breedte van ongeveer één tot zes kilometer. In het sterk geaccidenteerde terrein bevatten de heuveltoppen (gemiddelde hoogte tussen de 45 en 70 meter boven NAP) grote aaneen-

gesloten struikheibegroeiingen, met enkele jeneverbesstruwelen en zure vennen. In de lagere delen en op de flanken van de heuvelrug komt een vochtiger heidetype voor, waaronder ook een hellingveentje. De flanken van de stuwwal zijn grotendeels begroeid met naaldbos, loofbos en gemengd bos van verschillende leeftijden. Op de Sallandse heuvelrug komt het korhoen voor. Dit is een met uitsterven bedreigde hoender uit het noorden van Europa. Deze populatie bestaat uit de laatste dieren van het 'laaglandtype' en is hiermee dan ook van groot belang voor het voortbestaan van de soort (bron: beheerplan Natura 2000, 2008). De 'kwalificerende soorten' van het Natura 2000-gebied zijn korhoen, nachtzwaluw, roodborsttapuit en kamsalamander. De kwalificerende habitattypen zijn: zure vennen, vochtige heiden, droge heiden, jeneverbesstruwelen, heischrale graslanden en actieve hoogvenen (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>).

4. DE EFFECTEN

4.1 Uitgangspunten

Als uitgangspunt bij de effectbeschrijving zijn de werkzaamheden aangehouden zoals beschreven in hoofdstuk 2.

De soortgroepen, overige zoogdieren, reptielen, amfibieën en vissen en dagvlinders, libellen en overige ongewervelden zijn niet meegenomen in de effectbeschrijving omdat beschermde soorten uit tabel 2 en tabel 3 van deze soortgroepen niet worden verwacht ter plaatse van het plangebied.

Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstellingsregeling. Dit betekent dat voor deze categorie geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Wel geldt de Zorgplicht van de Flora- en faunawet (zie bijlage 1).

4.2 Effecten beschermde soorten Flora en faunawet

4.2.1 Werkzaamheden uitvoeren buiten broedseizoen broedvogels

In het plangebied broeden diverse vogelsoorten waaronder de in Nederland jaarrond beschermde steenuil, kerkuil en huismus. Omdat het verstoren van broedende vogels verboden is door de Flora- en faunawet, moeten werkzaamheden als het slopen van panden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen ligt voor de meeste soorten tussen maart en medio juli. In verband met de mogelijke aanwezigheid van laat broedende soorten, wordt aanbevolen om de werkzaamheden op te starten ná juli.

Er wordt geadviseerd de mogelijke rustplaatsen van steen- en kerkuil die verloren gaan met de sloop van de varkensschuren te compenseren met een extra nestkast per soort. Deze moeten op geschikte locaties op het erf worden opgehangen.

4.2.3 Vleermuizen

Er worden geen negatieve effecten voor vleermuizen verwacht vanwege de aard en de geringe omvang van het voornemen. Ondanks dat geen negatieve effecten worden verwacht op

vleermuizen, wordt aanbevolen om wel rekening te houden met nachttactieve dieren (vleermuizen en uilen) door het beperken van de verlichting. Tevens kan worden gewerkt met het toepassen van naar beneden gerichte en strooilichtbeperkende armaturen.

4.3 Effecten natura 2000-gebied de Sallandse heuvelrug

Er zijn geen versturende effecten te verwachten op de kwalificerende soorten en habitattypen van het Natura 2000-gebied ten noorden van de projectlocatie. In het Natura 2000-gebied zelf vinden geen ingrepen plaats. Het grondgebruik alsmede de waterhuishoudkundige situatie blijven ongewijzigd. Tevens hebben de voorgenomen werkzaamheden op de projectlocatie een zeer geringe omvang en zijn ze van tijdelijke aard. De stopzetting van de agrarische bedrijfsvoering is tevens positief voor de depositie van stikstof op het N2000-gebied.

Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied geen negatieve effecten hebben op de kwalificerende soorten en habitattypen van het Natura 2000-gebied ten noorden van de projectlocatie.

5. CONCLUSIE EN ADVIES

5.1 Geen ontheffing Flora- en faunawet & geen nader onderzoek nodig

Op basis van deze quickscan Flora- en faunawet wordt geconcludeerd dat er in het plangebied aan de Helhuizenweg te Haarle meerdere strikt beschermde soorten van de Flora- en faunawet verwacht kunnen worden. Echter door de aard en de zeer geringe omvang van het voornemen, kunnen negatieve effecten op populaties van strikt beschermde soorten worden uitgesloten. Het slopen van de schuren dient echter wel buiten het broedseizoen plaats te vinden. Tevens dient een extra nestkast per soort (steen- en kerkuil) gecompenseerd te worden als extra rust- of nestplaats op een geschikte locatie op het erf.

5.2 Effecten Natura 2000-gebied

Het project heeft geen negatief effect op de kwalificerende soorten en habitattypen van het Natura 2000-gebied de Sallandse Heuvelrug ten noorden van de projectlocatie.

LITERATUURLIJST

P.J. Grant, K. Mullarney, L. Svensson, D. Zetterström, 2009
ANWB Vogelgids van Europa. Tirion Uitgevers BV, Baarn. ISBN 978-90-18-02092-7

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. ISBN 90-5011-227-7.

J.P. Bekker, A van Diepenbeek, P. Twisk 2010
Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist. ISBN 9789050112604

www.ravon.nl

www.natuurloket.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

<http://www.natura2000beheerplannen.nl/pages/sallandse-heuvelrug.aspx>

BIJLAGEN

Bijlage 1: de Flora en faunawet

Flora- en faunawet

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurreggeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde inheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voor zover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen.

De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldaan moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd, conform de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waarvoor nesten of vaste- rust en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven genoemd geldt een vrijstelling, indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.